předpisu § 1486, čís. 3, obč. zák. ve třech letech, což vyslovil nejvyšší soud již v důvodech rozhodnutí čís. 6983*) a 8896**) Sb. z. a n.

(Rozh. Nejv. soudu ze dne 28. listopadu 1929, Rv I 706/29.)

Mají zaměstnanci, na které se vztahují ustanovení § 12, č. 1—4 zák. č. 91/18 Sb. z. a n., nárok na odměnu za práci přes čas?

Žaloba zaměstnance proti zaměstnavateli o zaplacení odměny za práce přes čas byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto důvodů: Zákon o osmihodinové době pracovní č. 91/1918, jak zřejmo z jeho doslovu a důvodové zprávy tisk 234/1918, rozvrhuje osoby pracující v námezdním poměru ve tři skupiny: a) Skupinu práce ať již v dílnách, kancelářích nebo na jiných pracovních místech, která trvá takřka nepřetržitě po celý pracovní čas — § 1 zák.; b) skupinu těch pracujících, jichž práce je nepravidelná a kterou nelze dobře ohraničiti určitými hodinami, jako jsou práce v domácnosti a jiné vypočtené v § 12, č. 1 a 2 zák.; c) práce, jež netrvají déle než 6 dní, jako ošetření nemocných v domácnosti, práce polní, ke kterým jsou najímáni často jen příležitostně zaměstnavatelovi, a jiné menší výkony, které se vyskytují občasně a ne pravidelně. — Prvou skupinu chrání zákon tím, že obmezuje její práci zásadně na 8 hodin denně, práci přes tento čas prohlašuje za práci přesčasnou a nařizuje bezpodmínečně její zaplacení, a obmezuje práci noční, práci žen a osob mladistvých (§ 1—11 zák.). Skupině druhé poskytuje ochranu tím, že nevyměřuje pro ni pracovní čas jako pro skupinu prvou, nýbrž povinný pracovní odpočinek (§ 12, č. 1—4 zák.), skupinu třetí pak vůbec vylučuje ze své ochrany (§ 12, č. 5 zák.). Žalobce, který, jak nesporno, byl vrátným u žalované společnosti, náleží ke skupině druhé označené v § 12, č. 2 zák., a proto se na něho nevztahují předpisy pro skupinu prvou, zejména o obmezení práce na 8 hodin a práci přesčasné podle výměru tohoto pojmu v §§ 6 a 7 zákona, a je proto jeho nárok opřený právě o tento právní základ, kterého u něho není, bezdůvodným a právem proto zamítnut.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. prosince 1929, Rv III 999/29.)

Vztahuje se ustanovení § 12, č. 1 aneb č. 2, zák. č. 91/18 Sb. z. a n. na pokojskou v hotelu?

Trestním nálezem městské rady v B. ze dne 5. února 1924, čís. 167.350/23, uznán stěžovatel vinným přestupku § 1 zákona ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že ve své hostinské živnosti zaměstnával svůj personál déle než 8 hodin denně. Ač podle spisů personál stěžovatelův skládal se v tu dobu ze 7 osob a proto také řízení i trestní nález týkal se všech těchto zaměstnanců stěžovatelových, omezil se stěžovatel ve svém odvolání pouze na námitku, že u M. P., jež zaměstnána byla u něho jako pokojská v hotelu a ohledně níž přiznal, že ji zaměstnával déle než 8 hodin denně, doba pracovní a doba, po kterou tato zaměstnankyně musila býti k disposici, odpovídá rozhodnutí zemské správy politické v B. ze 7. prosince 1920, č. 14.614/VI, t. j. rozhodnutí, kterýmžto tento úřad jiného majitele hotelu od téhož

*) Rozh. nejv. soudu ze dne 12. dubna 1927, Rv I 1643/26, úvěř. v »Soc. revui« 1928, str. 82.

**) Rozh. nejv. soudu ze dne 20. dubna 1929, Rv I 1176/28, shora otištěné.

přestupku osvobodil, vysloviv, že pokojské v hotelu spadají pod ustanovení § 12 cit. zákona. Odvolání tomu zemská správa politická rozhodnutím z 31. března 1924, č. 41.958/V, nevyhověla, jelikož skutková podstata přestupku stěžovateli za vinu kladeného jest prokázána. Nejvyšší správní soud nálezem z 19. listopadu 1925, č. 22.106, rozhodnutí to zrušil pro vady řízení, ježto žalovaný úřad nezabýval se shora uvedenou námitkou stěžovatelovou, že totiž pokojská M. P. smí podle § 12 cit. zák. býti zaměstnána po 12 hodin denně. V důsledku tohoto zrušovacího výroku vydal žalovaný úřad nové, dnes naříkané rozhodnutí, jímž odvolání stěžovatelovu opětně nevyhověl, a to podstatně z toho důvodu, že M. P. jako pokojská v hotelu nespadá ani pod ustanovení § 12, odst. 1, cit. zák., poněvadž ustanovení toto vztahuje se jen na takové osoby, jež nejen bydlí v domácnosti zaměstnavatelově, nýbrž také v této domácnosti jsou zaměstnány, kterážto poslednější podmínka u pokojské v hotelu dána není, a že se na M. P. nevztahuje ani 2. odst. téhož paragrafu, poněvadž zaměstnání pokojské nenáleží k služebním úkonům nepravidelně konaným a nepatrně namáhavým. O stížnosti do rozhodnutí toho podané uvážil Nejvyšší správní soud toto: Jak z odůvodnění naříkaného rozhodnutí jest patrno, posuzoval žalovaný úřad spornou otázku, zda u M. P. jako pokojské v hotelu možno připustiti denní zaměstnání delší 8 hodin, s hlediska dvou zákonných ustanovení, obsažených v odst. 1 a v odst. 2 § 12 cit. zák. V prvém směru žalovaný úřad, vycházeje z právního názoru, že podle ustanovení § 12, bodu 1, cit. zák. jest podmínkou pro připuštění delší pracovní doby, aby osoba taková nejen bydlila v domácnosti svého zaměstnavatele, nýbrž v této domácnosti byla též zaměstnána, uznal, že u M. P., jež nesporně v domácnosti stěžovatelově zaměstnána není, podmínky cit. ustanovení splněny nejsou. Pokud ve stížnosti obsaženo jest brojení proti správnosti názoru, na němž žalovaný úřad po této stránce rozhodnutí své založil, nelze jí dáti za pravdu, neboť názor žalovaného úřadu jest v souhlasu s jasným zněním zákona. Proti odůvodnění naříkaného rozhodnutí, že u M. P. nejsou splněny ani předpoklady 2. odst. cit. zák. ustanovení, poněvadž zaměstnání pokojské nenáleží ke služebním úkonům nepravidelně konaným a nepatrně namáhavým, ve stížnosti námitek není, a rovněž tak nenamítá stěžovatel, že by ohledně M. P. přicházela v úvahu některá jiná ze zákonných výjimek ze zásadní osmihodinové doby. Naproti tomu namítá stěžovatel, že ministerstvo sociální péče ve svém výnosu z 21. března 1919, č. 4751/III/19, vyložilo ustanovení § 12 cit. zák. v ten smysl, že pod ustanovení jeho odst. 1 resp. 2 spadají také pokojské v hotelích. Výnos tento, jehož opis stěžovatel předkládá, nebyl uveřejněn ve Sbírce zákonů a nařízení, nemá proto povahu všeobecně závazné normy a nemůže proto Nejvyšší správní soud k němu přihlížeti z moci úřední. Během řízení, zejména ani ve svém instančním odvolání se pak stěžovatel výnosu toho nedovolával, následkem čehož ani žalovaný úřad se nezabýval otázkou, jaký vliv má výnos na posouzení daného případu, zejména na otázku trestní odpovědnosti stěžovatelovy. Jest proto námitka tato teprve ve stížnosti k tomuto soudu přednesená s hlediska § 5 zák. o správním soudu nepřípustná. Pokud konečně stěžovatel poukazuje na rozhodnutí žalovaného úřadu v jiné věci, nelze v tomto pouhém poukazu bez bližšího provedení nějaké námitky spatřovati stížní bod dostatečně formulovaný podle § 18 zákona o správním soudu, na nějž bylo by Nejvyššímu správnímu soudu vejíti. Bylo proto stížnost zamítnouti jako bezdůvodnou.

(Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. února 1928, č. 2871/28.)